

140
21

980
29

अथ
प्राण प्रतिष्ठा विधिः ।

Praṇa prātiṣṭha vidhi

प

हृत्कमले विन्यस्य पीठशक्तीर्न्यसेत् ॥ हृत्कमले पूर्वादिदलेषु ॥ जयायेनमः ॥ विजयायेनमः ॥
 आजितायेनमः ॥ अराजितायेनमः ॥ नित्यायेनमः ॥ विलासिन्यै नमः ॥ दोषघ्ने नमः ॥ अघोरा
 येनमः ॥ मध्येमगलायेनमः ॥ आर्त्तहर्त्री को प्राणाशक्तिपीठपरिकल्पयामिनम इति पीठपरिक
 ल्पयध्यायत् ॥ नवयौवनगर्वाभ्यां पीवरस्तनशोभिनीम् ॥ पाशं च पासकपाले सुराणि घनश्रु
 तं हस्ते विभ्रती रक्तवर्णाम् ॥ रक्तोदन्तली तर्क्ता बुजस्था देवी ध्यायेत् प्राणाशक्तिं त्रिलोचनम्
 ॥ ततः मानसोपचारैः संपुज्य ॥ अवरणपूजां कुर्यात् ॥ मानसोपचारपूजां यथा ॥ हं लं
 एधियात्मके गंधं श्री प्राणाशक्तिं परिकल्पयामिनमः ॥ हं आकाशात्मके पुष्पं श्री प्राणाश
 क्तिं परिकल्पयामिनमः ॥ अं वं अमृतात्मके नैवेद्यं श्री प्राणाशक्तिं परिकल्पयामिनमः ॥ सं जा
 सर्वोपचारसहितं तावुलं श्री प्राणाशक्तिं परिकल्पयामिनमः ॥ इति ॥ अवरणपूजाया
 प्राच्यादिशिवस्मरणेनमः ॥ निःश्रुतिकोणे विष्णवे नमः ॥ वायुकोणे शिवाय नमः ॥ अग्नि
 कोणे सरस्वत्यै नमः ॥ यश्चिमायां दिशिलक्ष्म्यै नमः ॥ ईशानकोणे पार्वत्यै नमः ॥ ततः क
 सेरेषु षडंगं पूजयेत् ॥ ङं कं खं धं गं आकाशवायुतेजोजले एधियात्मने हृदवायनमः प्राणा

काशा

प्राणाशक्तेर्हृदयं पूजयामिनम इति अग्निकोणे पूजयेत् ॥ जंबवं मंजुशब्दस्य शरीरसंग
 धात्मने शिरसे स्वाहा ॥ प्राणाशक्तेः शिरः पूजयामि इति निःश्रुतिकोणे पूजयेत् ॥ तां टं
 ङं ईशानं त्वं हस्तु जिह्वा धाणात्मने शिखायै षट् प्राणाशक्तेः शिखां पूजयामि इति वा
 युकोणे पूजयेत् ॥ नंतं धं दं वाक्याणि पादपायूपस्थात्मने कवचाय हुम् ॥ प्राणाशक्तेः
 कवचं पूजयामि इति ईशानकोणे पूजयेत् ॥ मं पं फं मं वं वक्तव्यादानगमनविसर्गान्ता
 त्मने नेत्रत्रयाय षट् प्राणाशक्तेः नेत्रत्रयं पूजयामि इति पुरतः पूजयेत् ॥ शं यं रं वं लं हं धं
 सं सं लं बुद्धिमतीं हं कारं चित्तात्मने अस्त्राय फट् ॥ प्राणाशक्तेः रं स्त्रं पूजयामिनम इति स
 र्वदिक्षु पूजयेत् ॥ इन्द्राय नमः ॥ अग्नये नमः ॥ यमोय नमः ॥ निःश्रुतये नमः ॥ वरुणाय न
 मः ॥ वायवे नमः ॥ सोमाय नमः ॥ ईशानाय नमः ॥ अधः अनन्ताय नमः ॥ ऊर्ध्वं चतुर्मुखा
 य नमः ॥ ततस्तैवावज्जाय नमः ॥ शक्तये नमः ॥ द्वाय नमः ॥ खड्गाय नमः ॥ पाशाय न
 मः ॥ अकुशाय नमः ॥ गदाय नमः ॥ त्रिशूलाय नमः ॥ चक्राय नमः ॥ पुन्नाय नमः ॥ एव
 मिष्टा प्राणाशक्तिपंचावरणसंयुतां ॥ ध्यायेत् हृदिकं धत्वा त्रिजपेन कमलं सुधीः ॥ मंत्रोय
 था ॥ आर्त्तहर्त्री को यं रं लं वं शं वं सं हो ॥ हं सं हं सं हं ही ॥ मम प्राणा इह प्राणाः मम जीव इह

प्राणाशक्तिवर्णो मन्त्रः ॥ इति प्राणाशक्तिविधिः ॥

हं सः

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ प्राणप्रतिष्ठा ॥ ॐ अस्य श्रीप्रतिष्ठा मंत्रस्य विष्णुशंकरपद्मजाऋष
यः ॥ ऋग्यजुः सामानि छन्दोसि प्राणशक्तिर्देवता आवीजं द्वीशक्तिः प्राणस्थापने विनियो
गः ॥ विष्णुशंकरपद्मजेभ्य ऋषिभ्यो नमः शिरसि ॥ ऋग्यजुः साम छन्दोभ्यो नमः मुखे ॥ प्रा
णशक्तिदेवतायै नमः हृदये ॥ आवीजाय नमः गुह्ये ॥ श्रीशक्त्यै नमः पादयोः ॥ अथ षडं
गन्यासः ॥ अदौ करन्यासं कृत्वा हृदयादि षडंगं कुजति ॥ ॐ कं खं धं गं आकाशवायुतेजो
जलपृथिव्यात्मने हृदयाय नमः ॥ जं चं छं जं शब्दस्य शरूपरसगन्धात्मने शिरसि स्वा
हा ॥ ॐ टं ठं डं श्रीत्रलक्ष्मिस्तुर्जिह्वाधारात्मने शिरस्यै वषट् ॥ ने तं थं धं दं वाक्पाणि
पाणिपादपायूपस्थात्मने कवचाय हुम् ॥ मपं फं भं वं वक्तव्यादानागमनविसर्गनिन्दात्म
ने नेत्रत्रयायाय वौषट् ॥ शं यं रं वं लं बुद्धिमतो हंकारचित्तात्मने अस्त्राय फट् ॥ नाभ्यादि
पादां तं आं नमः ॥ हृदयादिनाभ्यां तं क्रीं नमः ॥ मस्तकात् हृदयात् तं को नमः ॥ यं त्वगात्म
ने नमः ॥ रं रक्तात्मने नमः ॥ लं मां सात्मने नमः ॥ वं मद्मात्मने नमः ॥ शं अस्थ्यात्मने न
मः ॥ षं मज्जात्मने नमः ॥ सं शुक्रात्मने नमः ॥ हो ओजोत्तमने नमः ॥ हे प्राणात्मने नमः ॥ सं

140
21

संजीवात्मने नमः ॥ इति सन्यस्य वस्य माणो नमनु नाव्यापकं चरेत् मन्त्रोपधा ॥ यं रं लं वं शं षं हं ॥
आं क्रीं कों यं रं लं वं शं षं सं हं ॐ सं सं हं संः श्री ॐ हं संः मम प्राणा इह प्राणाः मम जीव इह स्थि
तः मम सर्वेन्द्रियाणि मम बाह्वनश्चक्षुः श्रोत्रं घ्राणं शरणा इह गत्यसुखं चिरं तिष्ठंतु स्वाहा
॥ ॐ सं सं हं संः श्री ॐ ॥ इति मंत्रेण मूर्च्छादिपादानं व्यापकं कुजति ॥ ततः पीठन्यासं कुज
ति ॥ जया ॥ ममंडुकाय नमः आधारे ॥ कों कालाग्निरुद्राय नमः स्वाधिष्ठाने ॥ आं आधार
शक्तिकूर्मधरा सुधासागररत्नद्वीपकल्पवृक्षमणिहर्म्यहे मपीडेभ्यो नमः हृदि ॥ धं ध
मयिनमः दक्षोसे ॥ ज्ञाज्ञानाय नमः वा मां से वै वैराग्याय नमः वा मोरो ॥ ऐं ऐश्वर्याय नमः
दक्षोरो ॥ अं अधर्माय नमः वदने ॥ अं अज्ञानाय नमः वामपाश्वर्ये ॥ अं अवैराग्याय नमः
नामो ॥ अं अतैश्वर्याय नमः ॥ दक्षपाश्वर्ये ॥ अं अनेताय नमः हृदि ॥ तं तत्त्वपद्माय नमः ॥ आं
आनन्दमयकल्पाय नमः ॥ सं सं विद्यालाय नमः ॥ उं षोडशकलात्मने चंद्रमंडलाय नमः ॥
मंदशंकलात्मने पावकमंडलाय नमः ॥ सं सं लाय नमः ॥ रं रजसे नमः ॥ तं तमसमसे नमः ॥
अं आत्माने नमः ॥ उं अंतरात्मने नमः ॥ मं परमात्मने नमः ॥ क्रीं ज्ञानात्मने नमः ॥ मां मायात
त्वाय नमः ॥ कं कलातत्वाय नमः ॥ विं विधातत्वाय नमः ॥ पं परतत्वाय नमः ॥ इति पीठदेवताः ॥

140
21